

prima instanță: M.Avornic
instanța de apel: V.Pruteanu, M.Guzun, Iu.Cimpoi

DECIZIE

18 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea, Ion Corolevschi
Sveatoslav Moldovan, Nicolae Clima

examinând recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Cadastru”,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni
„Audit-Concret” împotriva Întreprinderii de Stat „Cadastru” cu privire la încasarea
datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată și la cererea
reconvențională a Întreprinderii de Stat „Cadastru” împotriva Societății pe Acțiuni
„Audit-Concret”, intervenient accesoriu Victor Cebanu cu privire la declararea
nulității contractului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013, prin care a fost
respins apelul declarat de către Întreprinderea de Stat „Cadastru” și menținută
hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 15 aprilie 2013, prin care
acțiunea Societății pe Acțiuni „Audit-Concret” a fost admisă, iar acțiunea
Întreprinderii de Stat Cadastru” a fost respinsă,

c o n s t a t ă

La 11 august 2011, Societatea pe Acțiuni „Audit Concret” a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Cadastru” cu privire la
încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul, SA „Audit Concret” a indicat că la 01
noiembrie 2010 Agenția Relații Funciare și Cadastru a solicitat ÎS „Cadastru”, în
contextul schimbărilor survenite la întreprinderea respectivă, auditarea entității de
către un auditor independent.

Scopul auditului a fost formulat prin necesitatea verificării folosirii judicioase a patrimoniului de stat, transmis în gestiune întreprinderii la fondare și a celui acumulat pe parcursul activității (scrisoarea AFRC nr. 36/01-07/2219 din 01 noiembrie 2010).

Ca răspuns a solicitării de efectuare a auditului, la 19 noiembrie 2010 SA „Audit Concret” a prezentat ÎS „Cadastru” scrisoarea de angajament privind efectuarea auditului.

Astfel, ÎS „Cadastru” a fost de acord și a acceptat condițiile de efectuare a auditului, pe scrisoarea de angajament a fost făcută mențiunea corespunzătoare.

La 19 noiembrie 2010, între SA „Audit-Concret” și ÎS „Cadastru” a fost semnat contractul nr. 56 privind efectuarea controlului de audit al activității economico-financiare a ÎS „Cadastru” pentru perioada 01 ianuarie 2010 - 31 decembrie 2010.

Potrivit pct. 2.1 din contractul menționat costul lucrărilor prezentate pentru executare executorului se stabilesc printr-un proces-verbal de coordonare a prețului contractual, care este parte componentă a contractului (Anexa nr. 1 la contract).

Potrivit pct. 2.2 din contract, beneficiarul va achita plățile în termenele, prevăzute în procesul-verbal de coordonare a prețului contractual.

Conform pct. 3.2 din contract la finisarea lucrărilor executorul prezintă beneficiarului actul de primire-predare a lucrărilor.

Potrivit procesului-verbal de coordonare a prețului contractual s-au stabilit următorii termeni de plată:

- plata inițială (avans) în mărime de 50% din suma totală a contractului în termen de 5 zile bancare de la data semnării contractului;

- plata definitivă în mărime de 50% în termen de 5 zile bancare după prezentarea materialelor și semnarea actului de primire-predare a lucrărilor în ansamblu.

Pentru nerespectarea termenilor de achitare beneficiarul plătește executorului o penalitate în mărime de 0,1 % din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere.

Potrivit pct. 7.3 din contract în cazul rezilierii contractului achitarea lucrărilor și serviciilor exercitate de către executor se va efectua în baza actului unilateral, cu indicarea volumului și costului serviciilor prestate și lucrărilor efectiv îndeplinite.

Potrivit procesului-verbal de coordonare a prețului contractual s-a mai stabilit că, în caz de reziliere înainte de termen a contractului, beneficiarul va achita valoarea efectivă a serviciilor prestate pe parcursul a 5 zile bancare de la data primirii actului unilateral, ceea ce se confirmă prin contract, și prin procesul-verbal de coordonare a prețului contractual.

La o dată nespecificată a avut loc schimbarea conducerii ÎS „Cadastru”.

După schimbarea conducerii pîrîului, auditorii SA „Audit-Concret” nu au mai avut acces la întreprinderea auditară și nu li s-a permis accesul la documente pentru continuarea auditului.

Ulterior, la 17 ianuarie 2011, SA „Audit-Concret” a recepționat o scrisoare a pîrîului nr. 01-05/283 din 13 ianuarie 2011, prin care anunță că, contractul nr. 56

din 19 noiembrie 2010, semnat de fostul director a IS „Cadastru”, a fost încheiat cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare cu depășirea atribuțiilor, fără a fi realizată oportunitatea efectuării auditului de către Consiliul de administrație și fără a efectua selectarea companiei de audit conform procedurilor stabilite.

Prin aceeași scrisoare s-a mai imputat că, contractul încheiat dispune de carențe de conținut - nu are clauze referitoare la termenul de efectuare a lucrărilor, lipsește obiectul contractului, contractul-conține costuri ascunse, prețul contractului este exagerat, a fost semnat de către fostul director unilateral și nu a fost vizat de către contabil și juriști. În final pîrîtul a menționat că deși, în viziunea lui ar fi îndreptățit să ceară nulitatea contractului, a solicitat doar rezilierea contractului.

La 16 martie 2011, SA „Audit-Concret” a expediat rezultatele controlului reflectate în scrisoarea către organele de conducere a ÎS „Cadastru” despre rezultatele controlului de audit al rapoartelor financiare pentru perioada de la 01 ianuarie 2010 pînă la 31 octombrie 2010. Prin aceeași scrisoare s-a propus să se comunice data discutării Raportului de audit efectuat.

La 16 martie 2011, SA „Audit-Concret” a remis în adresa ÎS „Cadastru” factura fiscală nr. WT 1584809 din 14 martie 2011 privind efectuarea serviciilor în sumă de 312500 lei.

Scrisoarea respectivă a fost recepționată de pîrît la 18 martie 2011.

La 22 martie 2011, prin scrisoarea nr. 0105/1932 ÎS „Cadastru” a restituit factura fiscală menționată invocând o serie de motive printre care: efectuarea auditului pentru perioada 01 ianuarie 2010 pînă la 31 octombrie 2010, în timp ce conform contractului încheiat perioada audiată trebuia să fie 01 ianuarie 2010 pînă la 31 decembrie 2010, nu este semnat actul de primire-predare.

La 01 aprilie 2011, prin scrisoarea nr. 163 SA „Audit-Concret” a comunicat pîrîtului despre faptul că returnarea facturii fiscale nr. WT 1584809 din 14 martie 2011 contravine legislației în vigoare, deoarece conform art. 108 alin. (4) Codul fiscal pentru servicii, data livrării se consideră data prestării serviciului, data eliberării facturii fiscale sau data la care plata se efectuează subiectului impozabil, parțial sau în întregime, în dependență de ce are loc mai înainte. S-a comunicat că dat fiind că SA „Audit-Concret” a prezentat pîrîtului Raportul cu privire la rezultatele controlului de audit pentru perioada 01 ianuarie 2010 - 31 octombrie 2010 întocmirea facturii fiscale la data indicată era întemeiată.

Avînd în vedere imputările făcute în scrisoarea ÎS „Cadastru” din 22 martie 2011 referitoare la perioada de efectuare a auditului, SA „Audit-Concret” prin scrisoarea nr. 178 din 08 aprilie 2011 a solicitat să se anunțe de către pîrît data de la care auditorii ar putea începe efectuarea auditului pentru lunile noiembrie - decembrie 2010 însă, după aceasta pîrîtul nu a mai remis în adresa SA „Audit-Concret” nici o scrisoare prin care să-și expună poziția vis-a-vis de lucrările și serviciile care urmau a fi efectuate mai departe și nici asupra modalității în care urma să fie integral lucrările deja efectuate.

La 27 aprilie 2011, SA „Audit-Concret” a remis pîrîtului scrisoarea-reclamație nr. 435 prin care a menționat că, conform contractului nr. 56 din 19 noiembrie 2010 au fost efectuate lucrări de audit ce cuprind perioada 01 ianuarie

2010 - 31 octombrie 2010, costul integral al cărora constituie 312500 lei, dintre care au fost achitate doar 182825 lei. În rezultat s-a solicitat achitarea în termen de 5 zile din data recepționării scrisorii a restului sumei în mărime de 129,7 mii lei.

Respectiva reclamație a rămas fără răspuns pînă la data depunerii prezentei cereri de chemare în judecată.

Reieșind din datele de fapt expuse mai sus rezultă că pîrîtul neîntemeiat a reziliat contractul nr. 56 din 19 noiembrie 2010, fapt care a dus la efectuarea auditării doar pentru perioada 01 ianuarie 2010 - 31 octombrie 2010; pîrîtul nejustificat nu a permis auditorilor SA „Audit - Concret” să efectueze auditul pentru lunile restante - noiembrie, decembrie 2010; abuziv pîrîtul a invocat mai apoi că SA „Audit-Concret” nu și-a respectat obligațiile de efectuare a auditului pentru perioada integrală prevăzută în contract și anume de la 01 ianuarie 2010 pînă la 31 decembrie 2010, deși singur a împiedicat acest lucru; pîrîtul refuză neîntemeiat să plătească lucrul efectuat realmente de către SA „Audit-Concret”, motivele enunțate sînt formale.

Astfel, pentru SA „Audit-Concret” nu au nici o importanță procedurile interne prin care este avizat un proiect de contract în interiorul IS „Cadastru”, iar ceea ce de fapt are importanță este că, în corespundere cu Codul civil, contractul este legea părților și că obligațiile rezultate din contracte urmează a fi executate cu bună credință în corespundere cu legea și cu contractul.

Prin urmare, consideră reclamantul că suma restantă este de 129,7 mii lei, obligația de plată a acestei sume a apărut la 18 martie 2011, data recepționării facturii fiscale.

Potrivit procesului - verbal de coordonare a prețului contractual pentru nerespectarea termenilor de achitare beneficiarul plătește executorului o penalitate în mărime de 0,1 % din suma neachitată pentru fiecare zi de întîrziere. Reieșind din mărimea sumei restante, penalitatea de întîrziere pe zi constituie 129 lei. La data depunerii cererii de chemare în judecată pîrîtul se află în întîrziere de plată pe o durată de 135 zile. Astfel, suma penalității constituie 17415 lei.

Conform art. 619 Codul civil obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzii pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus, reieșind din rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei și prevederile citate, penalitatea constituie 13% pe lună. Astfel, la moment, dobînda calculată în temeiul art. 619 Codul civil constituie 6236 lei.

Cere, SA „Audit-Concret” încasarea de la „S „Cadastru” a datoriei contractuale în sumă de 129700 lei, a penalității în sumă de 17415 lei și a dobînzii de întîrziere în mărime de 6236 lei, în total suma de 153351 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 27 iulie 2012, Întreprinderea de Stat „Cadastru” a depus cererea reconvențională împotriva Societății pe Acțiuni „Audit Concret” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobînzii de întîrziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale ÎS „Cadastru” a indicat că la 19 noiembrie 2010 de către fostul administrator al ÎS „Cadastru”, Victor Cebanu, și SA „Audit-Concret” a fost încheiat contractul nr.56, obiectul căruia constituie

efectuarea controlului de audit al activității economico-financiare a ÎS „Cadastru” pentru perioada 01 ianuarie 2010 - 31 decembrie 2010.

Consideră ÎS „Cadastru” că, contractul a fost încheiat cu încălcări a prevederilor legislației în vigoare și a documentelor de constituire ale ÎS „Cadastru”, în condiții contrare uzanțelor echitabile în domeniu și principiilor generale de drept.

Mai indică reclamantul cererii reconvenționale că, contractul a fost încheiat cu depășirea împuternicirilor directorului interimar al ÎS „Cadastru”, fără a fi examinată oportunitatea efectuării auditului de către Consiliul de administrație, fără a fi selectată compania de audit conform procedurilor stabilite. Contractul a fost încheiat în condiții dezavantajoase întreprinderii cu încălcare vădită a echilibrului contractual pentru ÎS „Cadastru”, în special pct. 37 lit. m).

Astfel, conform art. 2 al Legii privind activitatea de audit nr. 61 din 16 martie 2007, auditul reprezintă examinarea independentă a rapoartelor financiare anuale, a rapoartelor financiare anuale consolidate și a altor informații, aferente acestora ale entității auditare pentru examinarea unei opinii profesionale a auditorului asupra corespunderii lor, sub toate aspectele semnificative, cerințelor stabilite față de aceste rapoarte.

Conform art.38 alin. (5) al Legii contabilității, pentru ÎS „Cadastru” de către organul competent, a fost stabilit termenul de prezentare a raportului financiar pentru anul 2010 la data de 25 martie 2011.

Respectiv, în lipsa rapoartelor financiare anuale pentru perioada supusă auditului nici nu putea fi încheiat contractul de audit, deoarece lipsește obiectivul acestui contract.

Mai mult ca atât, conform prevederilor art. 8 lit. (e) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr. 146 din 16 iunie 1994, administratorul asigură, la decizia consiliului de administrație, auditul activității economico-financiare a întreprinderii, însă la încheierea contractului de audit decizia consiliului de administrație nu s-a solicitat, admițându-se astfel semnarea unui contract în condiții dezavantajoase în detrimentul ÎS „Cadastru”.

Din cererea de chemare în judecată reiese că auditarea entității a fost inițiată la solicitarea Directorului Agenției Relații Funciare și Cadastru, dar nu la decizia consiliului de administrație.

Astfel, consideră că contractul nr.56 din 19 octombrie 2010 este lovit de nulitate absolută, deoarece cauza de nulitate absolută există la momentul încheierii lui și constă în nerespectarea prevederilor legale de către SA „Audit-Concret” și de către fostul administrator al ÎS „Cadastru”, Victor Cebanu.

Mai mult ca atât, contractul de audit nu corespunde legislației civile și anume: lipsește acordul consiliului de administrație în acest sens și de asemenea lipsește raportul financiar cel puțin la momentul semnării contractului de audit, cerință obligatorie într-un contract de audit, precum rezultă din art. 2 al Legii privind activitatea de audit.

Se mai susține, că contractul nu indică perioada de prestare a serviciilor, prețul contractului este impunător în comparație cu contractele similare încheiate

pentru perioadele anterioare. Nu este elucidată modalitatea de calcul al prețului contractului pentru compania de audit.

Tot odată, contractul prevede că, întreprinderea compensează paguba cauzată executantului, inclusiv și câștigul nerealizat pentru oricare majorare a termenului de prezentare a documentației, indiferent dacă a avut loc din vina întreprinderii sau nu.

Solicită ÎS „Cadastru” declararea nulității absolute a contractului de audit nr.56 din 19 noiembrie 2010 încheiat între SA „Audit-Concret”, în persoana directorului societății Ana Litr și ÎS „Cadastru”, în persoana administratorului Victor Cebanu.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 14 noiembrie 2011 a fost respinsă cererea reprezentantului ÎS „Cadastru” privind atragerea în calitate de intervenient accesoriu a ex-directorului interimar al ÎS „Cadastru”, Victor Cebanu.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2012 a fost admis recursul declarat de către ÎS „Cadastru”, casată încheierea primei instanțe și a fost emisă o decizie sub formă de încheiere prin care a fost atras în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului ÎS „Cadastru” fostul director interimar al ÎS „Cadastru”, Victor Cebanu.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 15 aprilie 2013, acțiunea a SA „Audit Concret” a fost admisă integral, iar acțiunea reconvențională a ÎS „Cadastru” a fost respinsă, și sa dispus încasarea de la ÎS „Cadastru” în beneficiul SA „Audit-Concret” suma datoriei contractuale în mărime de 129700 lei, a penalității în sumă de 17415 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 6236 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 19600 lei, în total suma de 172951 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013, apelul declarat de ÎS „Cadastru” a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe.

La 29 august 2013, ÎS „Cadastru”, în termen de 2 luni prevăzut de art.434 CPC, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii SA „Audit-Concret” și admiterea acțiunii reconvenționale a ÎS „Cadastru”.

Recurentul, ÎS „Cadastru” în motivarea recursului a indicat că atât hotărârea primei instanțe cât și decizia instanței de apel sunt ilegale, având în vedere că instanțele de judecată au dat apreciere incorectă probelor prezentate și eronat a fost aplicată legea materială care guvernează raportul juridic litigios.

În special, s-a invocat că instanțele de judecată apără semnatarii contractului cu existența scrisorii ARFC, neargumentând în ce mod acest aspect înlătură obligația administratorului de a respecta prevederile legale de încheiere a unui contract de audit și obligația auditorului de a suporta consecințele ignorării legislației, care limitează împuternicirile administratorului.

Astfel, prin semnarea contractului de audit în lipsa acordului Consiliului de Administrație semnatarii acestuia au acționat în dezacord cu legea, contrar art. 9 CC.

Se susține că, întrucât legiuitorul prevede o anumită formă de exprimare a acordului de voință, nerespectarea acestei forme duce la nulitatea actului, care reiese din viciul de consimțământ.

Cu alte cuvinte, deși formal contractul în cauză este valabil încheiat, viciul de consimțământ, care se exteriorizează prin semnarea contractului de către administrator, contrar prevederilor legale și actul constitutiv, fără acordul Consiliului de Administrație, duce la nulitatea actului încheiat.

Mai mult ca atât, ÎS „Cadastru” nu a cerut declararea nulă a contractului, bazându-se pe carențele contractului, inclusiv pe prețul exagerat, dar în baza motivelor reale invocate, cum ar fi lisa raportului financiar și depășirea limitei împuternicirilor administratorului, prin ignorarea de către el și partenerul lui contractual a normei legale, care insistă asupra acordului organului suprem al agentului economic la deciderea oportunității auditului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu anularea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 512 alin. (1) Cod civil în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

În temeiul art. 513 alin. (1), (2), art. 572 alin. (2) Cod civil debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

Este nulă clauza prin care se derogă de la prevederile alin.(1).

Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 6 alin.(2) lit. d) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146 din 16 iunie 1994, fondatorul desemnează membrii consiliului de administrație și îi revocă.

Conform art. 7 lit.e) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146 din 16 iunie 1994, consiliul de administrație prezintă fondatorului raport cu privire la activitatea economico-financiară a întreprinderii, precum și rezultatele auditului activității economico-financiare.

Conform art. 8 lit. f) aceleași legi, administratorul prezintă consiliului de administrație raport cu privire la activitatea economico-financiară a întreprinderii și actul auditului;

Conform pct. 11 lit. n) al Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea unor acte normative vizînd funcționarea Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.770 din 20 octombrie 1994, consiliul de administrație decide cu privire la oportunitatea efectuării auditului Întreprinderii.

Conform art. 7 alin.(1) al Legii privind activitatea de audit nr.61 din 16 martie 2007, organul superior de conducere al entității auditate are atribuția de a confirma societatea de audit, auditorul întreprinzător individual care vor efectua auditul și de a stabili onorariile acestora.

Conform art. 118 alin. (1) CPC fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 130 CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

După cum rezultă din actele cauzei SA „Audit Concert” s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune către ÎS „Cadastru” prin care a solicitat încasarea datoriei contractuale în sumă de 129700 lei, a penalității în sumă de 17415 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 6236 lei, în total suma de 153351 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Tot odată, ÎS „Cadastru” a depus acțiunea reconvențională către SA „Audit Concert” prin care a solicitat declararea nulității absolute a contractului de audit nr.56 din 19 noiembrie 2010 încheiat între SA „Audit-Concret”, în persoana directorului societății Ana Litr și ÎS „Cadastru”, în persoana administratorului Victor Cebanu.

Instanțele ierarhic inferioare de judecată au emis hotărîrile sus enunțate.

Potrivit actelor cauzei, la 01 noiembrie 2010 fondatorul Agenția Relații Funciare și Cadastru prin scrisoarea AFRC nr. 36/01-07/2219 din 01 noiembrie 2010 a solicitat ÎS „Cadastru”, în contextul schimbărilor survenite la întreprinderea respectivă, auditarea entității de către un auditor independent. Scopul auditului - necesitatea verificării folosirii judicioase a patrimoniului de stat, transmis în gestiune întreprinderii la fondare și a celui acumulat pe parcursul activității.

Ca răspuns a solicitării de efectuare a auditului, la 19 noiembrie 2010, SA „Audit-Concret” a prezentat ÎS „Cadastru” scrisoarea de angajament privind efectuarea auditului.

La 19 noiembrie 2010 între SA „Audit-Concret”, în persoana directorului societății Ana Litr și IS „Cadastru”, în persoana administratorului Cebanu Victor a fost încheiat contractul nr. 56 privind efectuarea controlului de audit al activității economice - financiare pentru perioada de la 01 ianuarie 2010 pînă la 31 decembrie 2010.

Potrivit pct. 2.1 din contract costul lucrărilor prezentate pentru executare executorului SA „Audit-Concret” se stabilesc printr-un proces - verbal de coordonare a prețului contractual, care este parte componentă a contractului.

Potrivit pct. 2.2 din contract beneficiarul ÎS „Cadastru” va achita plățile în termenele, prevăzute în procesul-verbal de coordonare a prețului contractual.

Conform pct. 3.2 din contract la finisarea lucrărilor executorul SA „Audit-Concret” prezintă beneficiarului ÎS „Cadastru” actul de primire-predare a lucrărilor.

Prin procesul-verbal de coordonare a prețului contractual s-au stabilit următorii termeni de plată: plata inițială (avans) în mărime de 50% din suma totală a contractului în termen de 5 zile bancare de la data semnării contractului, plata definitivă în mărime de 50% în termen de 5 zile bancare după prezentarea materialelor și semnarea actului de primire-predare a lucrărilor în ansamblu. Printr-un alt proces-verbal de coordonare a prețului contractual din 19 noiembrie 2010, semnat de către părțile contractante, s-au stabilit alți termeni de plată: plata inițială (avans) în mărime de 70% din suma totală a Contractului în termen de 5 zile bancare de la data semnării Contractului, plata definitivă în mărime de 30%) în termen de 5 zile bancare după prezentarea materialelor și semnarea actului de primire-predare a lucrărilor în ansamblu.

Pentru nerespectarea termenilor de achitare beneficiarul plătește executorului o penalitate în mărime de 0,1 % din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere.

La 17 ianuarie 2011 SA „Audit-Concret” a recepționat o scrisoare a pîrîtului nr. 01-05/283 din 13 ianuarie 2011, prin care anunță că, contractul nr. 56 din 19 noiembrie 2010 semnat de fostul director a IS „Cadastru” a fost încheiat cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare cu depășirea atribuțiilor, fără a fi realizată oportunitatea efectuării auditului de către Consiliul de administrație și fără a efectua selectarea companiei de audit conform procedurilor stabilite. Prin aceeași scrisoare s-a mai imputat că, contractul încheiat dispune de carențe de conținut - nu are clauze referitoare la termenul de efectuare a lucrărilor, lipsește obiectul contractului, contractul-conține costuri ascunse, prețul contractului este exagerat, a fost semnat de către fostul director unilateral și nu a fost vizat de către contabil și juriști. În final pîrîtul a menționat că deși, în viziunea lui ar fi îndreptățit să ceară nulitatea contractului, a solicitat doar rezilierea contractului.

La 16 martie 2011, SA „Audit-Concret” a expediat rezultatele controlului reflectate în scrisoarea către organele de conducere a ÎS „Cadastru” despre rezultatele controlului de audit al rapoartelor financiare pentru perioada de la 01 ianuarie 2010 pînă la 31 octombrie 2010. Prin aceeași scrisoare s-a propus să se comunice data discutării Raportului de audit efectuat.

La 16 martie 2011, SA „Audit-Concret” a remis în adresa ÎS „Cadastru” factura fiscală nr. WT 1584809 din 14 martie 2011 privind efectuarea serviciilor în sumă de 312500 lei. Scrisoarea respectivă a fost recepționată de pîrît la 18 martie 2011. La 22 martie 2011 prin scrisoarea nr. 0105/1932 ÎS „Cadastru” a restituit factura fiscală menționată invocând o serie de motive printre care: efectuarea auditului pentru perioada 01 ianuarie 2010 pînă la 31 octombrie 2010, în timp ce conform contractului încheiat perioada audiată trebuia să fie 01 ianuarie 2010 pînă la 31 decembrie 2010, nu este semnat actul de primire-predare.

La 27 aprilie 2011, SA „Audit-Concret” a remis pîrîtului scrisoarea - reclamație nr. 435 prin care a menționat că, conform contractului nr. 56 din 19 noiembrie 2010 au fost efectuate lucrări de audit ce cuprind perioada 01 ianuarie

2010-31 octombrie 2010, costul integral al cărora constituie 312500 lei, dintre care au fost achitate doar 182825 lei. în rezultat s-a solicitat achitarea în termen de 5 zile din data recepționării scrisorii a restului sumei în mărime de 129,7 mii lei.

Astfel, la respingerea cererii reconvenționale a ÎS „Cadastru” și anume în partea anulării contractului nr.56 privind efectuarea controlului de audit al activității economico-financiare a ÎS „Cadastru”, instanțele de judecată au invocat că preținsele încălcări ale statutului întreprinderii, chiar dacă ar fi existat, nu sunt opozabile SA „Audit-Concret”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinând argumentele invocate de recurent susține că instanțele ierarhic inferioare de judecată la examinarea litigiului nu au dat o apreciere cuvenită tuturor argumentelor invocate de către ÎS „Cadastru” în susținerea poziției sale.

Art. 6 art. 7 și art. 8 al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146 din 16 iunie 1994, în ansamblu, stabilesc în mod cert cercul atribuțiilor cu care sunt investite fiecare aparte, fondatorului, Consiliului de administrație și administratorului, în baza cărora activează ÎS „Cadastru”.

Mai mult ca atât, instanțele de judecată în motivarea sa de respingere a acțiunii reconvenționale au invocat că ÎS „Cadastru” nu a prezentat careva probe certe ce ar confirma că directorul general al SA „Audit-Concret” a știut sau trebuia să știe că la semnarea contractului de audit urma să fie examinată oportunitatea efectuării auditului de către Consiliul de administrație ca organ superior de conducere.

Reieșind din prevederile art. 1, în coroborare cu art. 7 al Legii cu privire la activitatea de audit nr.61 din 16 martie 2007, SA „Audit-Concret” prestînd servicii de efectuarea auditului se conduce de prezenta lege care, potrivit căreia numai organul superior de conducere al entității auditate are atribuția de a confirma societatea de audit, auditorul întreprinzător individual care vor efectua auditul și de a stabili onorariile acestora.

În temeiul prevederilor art.8 lit. d) al Legii cu privire la întreprinderea de stat nr.146 din 16 iunie 1994, administratorul asigură executarea deciziilor fondatorului și consiliului de administrație.

De asemenea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată nu au dat o apreciere cuvenită argumentului ÎS „Cadastru” precum că auditorii au activat, însă au executat o lucrare neconcordantă, au efectuat un control a activității fiscale, comerciale, au verificat dări de seamă fiscale lunare, dar n-au executat lucrarea contractată.

Se susține că pîrîtul cererii reconvenționale nu a efectuat auditul rapoartelor financiare, ceea ce presupune un serviciu de audit așa cum s-a pretins în contract și așa cum este prevăzut de art. 2 al Legii privind activitatea de audit nr.61 din 16 martie 2007.

Auditul reprezintă examinare independentă a rapoartelor financiare anuale, a rapoartelor financiare anuale consolidate și a altor informații, aferente acestora, ale entității auditate pentru exprimarea unei opinii profesionale a auditorului

asupra corespunderii lor, sub toate aspectele semnificative, cerințelor stabilite față de aceste rapoarte.

Efectuarea lucrărilor solicitate și cele prestate de către SA „Audit-Concret”, sunt într-o legătură strânsă la compartimentul achitării onorariul pentru serviciile prestate.

Acestor argumente expuse pe tot parcursul examinării cauzei instanțele de judecată mu le-au dat nici o apreciere.

Din considerentele menționate și avînd în vedere că cele menționate nu pot fi examinate sau corectate de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare la instanța de apel.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, de a examina apelul și de a crea condiții obiective și reale participanților la proces pentru realizarea drepturilor sale procedurale, de a administra toate probele și argumentele părților, de a le da o apreciere cuvenită logico-juridică și în baza probelor pertinente administrate, raportate la legea materială ce guvernează raportul juridic litigios, să emită o hotărîre legală și întemeiată.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea de Stat „Cadastru”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Audit-Concret” împotriva Întreprinderii de Stat „Cadastru” cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobînzii de întîrziere și cheltuielilor de judecată, și la cererea reconvențională a Întreprinderii de Stat „Cadastru” împotriva Societății pe Acțiuni „Audit-Concret”, intervenient accesoriu Victor Cebanu cu privire la declararea nulității contractului, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecător

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Ion Corolevschi

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Clima